

5.6.2024

Asianro 303/11.01.00.00/2024

KUULUTUS YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSESTA

Fodelia Retail Oy, entinen nimi Real Snacks Oy, (os. Tuotetie 1, 92930 Pyhäntä) on toimittanut 17.5.2024 Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnalle ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen ympäristölupahakemuksen koskien perunalastuja sekä muita snackstuotteita, mm. maissi- ja kaurapohjaisia snackseja sekä pellettejä, valmistavan elintarviketuotantolaitoksensa toiminnan olennaista muuttamista Pyhännällä. Olennainen muutos on se, että teollisuusjätevesien esikäsittelyn tehostaminen toteutetaan erillisessä Pyhännän kunnan omistamassa esikäsittelylaitoksessa ennen jäteveden johtamista jäteveden vastaanottavalle jätevedenpuhdistamolle. Hakemusasiakirjoissa on lisäksi joitakin päivitettyjä tietoja niin, että ne vastaavat nykyistä toimintaa. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Samalla ympäristöluvalla on käsitelty ja hyväksytty myös laitoksen nestekaasua käyttävän lämmöntuotantolaitoksen eli energiantuotantolaitoksen ympäristölupa. Energiantuotantolaitos on otettu käyttöön vuonna 2008, sen nimellisteho on enintään noin 500 kW ja se tuottaa lämpöä 0,2 GWh/vuosi.

Ne elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnat, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle ja jotka käsittelevät tai jalostavat mm. lihaa tai lihatuotteita, perunaa tai juureksia, vihanneksia ja öljykasveja ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteessä 4. esitettyjä määriä, ovat ympäristönsuojelulain 115a §:n mukaan ilmoituksenvaraisia toimintoja. Tällainen toiminta on edellyttänyt kuitenkin ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaan, koska toiminta sijoittuu tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle. Niin ikään energiantuotantolaitoksesta, jonka polttoainetehto on vähintään 1 mutta alle 50 megawattia, on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Polttoaineteholtan myös tätä vähäisempi energiantuotantolaitostoiminta on edellyttänyt kuitenkin ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaan, koska toiminta sijoittuu tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle.

Energiantuotantolaitoksen toimintaan ei haeta minkäänlaisia muutoksia, vaan se säilyy ennallaan.

Toiminta sijaitsee Pyhännän keskustaajamasta noin 3 km pohjois-luoteeseen Ouluntien (kantatie nro 88) länsipuolella Leiviskänkankaan teollisuusalueella korttelissa 202 sen itäosassa osoitteessa Tuotetie 1, 92930 Pyhäntä. Toiminta sijoittuu luvanhakijan omistamalle kiinteistölle Sipsikangas (630-402-33-28). Real Snacks Oy yhtiöitettiin Fodelia Retail Oy:öön vuonna 2023. Alueella on kaavamerkintä TY ”*Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.*” Kiinteistöllä on olemassa Fodelia Retail Oy:n elintarviketuotantolaitos, jolla on Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan 17.3.2022 § 18 myöntämä

HAAPA
VESI

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 08 4591 1 Faksi 08 4591 334, info@ihmeenhyva.fi, www.ihmeenhyva.fi

ympäristölupa.

Kaavamääräykset Koko Leiviskänkankaan alue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, 1-luokka. Alueella on voimassa Leiviskänkankaan asemakaavan muutos ja laajennus (hyv. kunnanvalt. 16.12.2019 § 53) ja korttelia 202 koskevien asemakaavamääräysten mukaan, mm.:

Tärkeä pohjavesialue (pv-1): Koko suunnittelualaue kuuluu Leiviskänkankaan tärkeään pohjavesialueeseen. Korttelialueille ei tule sijoittaa laitosta tai toimintaa, josta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa (YSL 17§). Uutta toimintaa pohjavesialueelle suunniteltaessa ja lupia käsiteltäessä on pyydettävä alueellisen ELY-keskuksen lausunto (YSL 28 §, VL 3 luvun 2 §).

Korttelialueelle saa sijoittaa kemikaalisäiliöitä ja -varastoja vain, jos ne ovat laitoksen toiminnan kannalta tarpeellisia. Säiliöt on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin tai maanpäälle vesitiiviiseen, katokselliseen suoja-altaaseen, jonka tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan aineen enimmäismäärä. Polttoainesäiliöissä ja neste-mäisten kemikaalisäiliöissä tulee olla kaksinkertainen suojaus (esimerkiksi kaksivaippainen säiliö sijoitettuna tiiviiseen suoja-altaaseen). Sekä sisä- että ulkotiloissa olevissa säiliöissä tulee olla vuotojontarkkailu- ja hälytysjärjestelmä.

Jätevesien sekä lauhdevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Jätevedet tulee johtaa viemäriin ja lauhdevedet pohjavesialueen ulkopuolelle.

Rakentaminen, ojitukset ja maan muokkaaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Ympäristölupia käsiteltäessä on pyydettävä alueellisen ELY-keskuksen lausunto.

Pohjavesialueella tulee tie- ja katurakentamisen yhteydessä toteuttaa pohjavesisuojaus. Tie- ja pysäköintialueet, sekä jatkuvaan käyttöön tarkoitetut varastointialueet tulee päällystää vettä läpäisemättömällä materiaalilla.

Hulevesien käsittely pohjavesialueella: Alueella saa imeyttää vain puhtaita hulevesiä. Tiet, liikennealueet ja varastoalueet tulee päällystää siten, että niiltä ei pääse maaperään pohjavedelle haitallisia aineita. Hulevedet tulee johtaa näiltä alueilta öljynerotuskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle.

Teollisuusjätevesien esikäsittelylaitos sijoittuu Pyhännän keskustaa-ajamasta noin 2,9 km koilliseen Kestiläntien itäpuolelle Puhdistamontien varrelle Pyhännän kunnan omistamalle kiinteistölle Kontiolahti (630-402-47-1). Alue ei ole pohjavesialuetta eikä muutakaan suojelualuetta. Lähimmät vesistöt ovat noin 600 metrin päässä pohjoisessa virtaava Pyhännänjoki ja noin 1,2 kilometrin päässä lännessä oleva Pyhännänjärvi. Alueen koillispuolella on nykyinen jäteveden tasausallas, josta Pyhännän jätevedet johdetaan siirtoviemäriä pitkin Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle Siikalatvan Rantsilaan. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat alueel-

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 08 4591 1 Faksi 08 4591 334; info@ihmeenhyva.fi, www.ihmeenhyva.fi

ta noin 700 metrin päässä lounaassa ja 1,2 kilometrin päässä luoteessa. Esikäsittelylaitoksen arvioitu käyttöönotto on elo-syyskuussa 2024.

Esikäsittelylaitosalueella on Pyhännän kunnanvaltuuston 14.12.2020 § 47 hyväksymä Pyhäntä, Kirkonkylän yleiskaava 2040. Kaavassa puheena olevalla alueella on merkintä T-1 ”Teollisuus- ja varastoalue. Alueelle saa sijoittaa myös kiertotaloustoimintaa, biokaasulaitoksia ja muuta bioenergian tuotantoa. Energiahuollon alueiden käyttöönoton vaikutukset tulee arvioida hankesuunnitteluvaiheessa, huomioiden sijoitusvaihtoehdot ja mahdolliset yhteisvaikutukset. Uutta asutusta ei suositella alle 400 metrin etäisyydelle laitoksesta tai sen varastoalueista. Biokaasulaitos, joka on mitoitettu vähintään 35 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle vaatii ympäristövaikutusten arvioinnista säädetyn lain (252/2017) mukaan YVA-menettelyn. Suunnittelusuositus: Kapasiteetiltaan alle 35 000 tn biokaasulaitosta suunniteltaessa suositellaan otta- maan huomioon VTT:n ohjearvosuositukset, joiden mukaan biokaasulaitosten toiminta saa aiheuttaa asumiseen tai loma-asumiseen varatuilla alueilla tuntikeskiarvona ilmaistuna enintään 3% vuoden tunneista 1 hy/m³ hajuhaitan. Laitoksen tekniikka ja piipun korkeus suositellaan mallinnettavaksi nämä tavoitearvot täyttäväksi.”

Kuvaus elintarvikelaitoksen toiminnasta Pääraaka-aineena käytetään perunoita, maissia, kauraa, elintarvikepellettejä, auringonkukka-/rapsiöljyä sekä mausteita, joista valmistetaan perunalastuja ja muita snackstuotteita, kuten mm. maissi- ja kaurapohjaisia snackseja sekä pellettejä. Ympäristöluvassa valmistusmäärät ovat seuraavat: perunalastut 1 850 t/vuosi, pelletit 350 t/vuosi, kaurasnacksit 130 t/vuosi ja mais-sinacksit 460 t/vuosi. Tuotantomääriä ei ole tarpeen nyt päivittää.

Laitos valmistaa perunalastuja pestyistä, kuorituista, leikatuista ja huuhdelluista perunoista syväpaistamalla ne rasvakeittimessä. Paistamisen jälkeen perunalastut maustetaan ja pakataan myyntipakkauksiin. Kaura-, maissi- ja pellettituotteita valmistetaan omilla snacksprosessointilinjastoillaan annostelemalla lähtöainekset veden kanssa ns. ekstruuderiin eli laitteeseen, jossa pehmeä massa ruiskupuristetaan ruuvilla suut-timen läpi. Snacksit kulkeutuvat edelleen leikkaukseen (kaura) ja rasvakeittimeen tai suo- raan kuljetinta pitkin uuniin kuivattavaksi (kaura ja maissi). Pelletit taas annostel- laan suoraan prosessointilinjastolle ja sieltä edelleen rasvakeittimeen. Paistamisen tai kuivauksen jälkeen snackseihin lisätään mausteet ja öljy tai juustokuorrute, minkä jälkeen ne pakataan myyntipakkauksiin.

Fodelia Retail Oy:n toiminnassa käyttövesi otetaan Pyhännän Vesi Oy:n vesijohto- verkostosta kolmen eri vesiliittymän kautta. Käyttöveden kulutus vuonna 2023 on ollut 34 175 m³. Vuoden 2024 käyttöveden kulutus on arvioitu 36 500 m³:ksi, vuoden 2025 39 000 m³:ksi ja vuoden 2026 41500 m³:ksi. Vettä käytetään perunoiden, väli- neiden, laitteiden ja tilojen pesuun, kivenerottajan toiminnassa, snackslinjastojen ekstruuderissa ja sosiaalituloissa.

Perunalastujen tuotannossa muodostuvat jätevedet puhdistetaan jätelingolla, joka erottelee kiinteän aineksen vedestä ennen sen johtamista rasvanerotuskaivoon. Teh- taan prosesseissa käytettävä vesi sekä tehtaan sisätiloissa muodostuvat kaikki jäte-

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 08 4591 1 Faksi 08 4591 334, info@ihmeenhyva.fi, www.ihmeenhyva.fi

vedet (esim. tuotantotilojen ja tehdassalin pesuvedet ja saniteettitilojen vedet) johdetaan ensin noin 11,3 m³:n suuruisen rasvanerottimen (Labko NS15) jälkeen uuteen, kokonaistilavuudeltaan 15,65 m³:n rasvanerottimeen (EuroREK NS35). Tästä jätevesi johdetaan yhden pisteen kautta Pyhännän kunnan ylläpitämään jätevesiviemäriin, josta se kulkeutuu Pyhännän kunnan entisen jätevedenpuhdistamon tasaustaaseen ja siitä edelleen siirtoviemäriä pitkin Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle Rantsilaan. Tehtaan sisältä ei johdeta mistään vaiheesta vettä hulevesiverkostoon. Energiantuotantolaitoksella ei käytetä vettä.

Teollisuusjäteveden johtamissopimukset Fodelia Retail Oy:n kiinteistö on liitetty Pyhännän kunnan ylläpitämään jätevesiverkostoon. Ympäristöluvassa (17.3.2022 § 18) on edellytetty teollisuusjätevesisopimuksen laatimista jäteveden vastaanottavan Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n kanssa 31.12.2024 mennessä ja sopimus on tehty 20.12.2022. Nyt luvanhakijalla, Pyhännän kunnalla ja esikäsittelylaitoksen operoijalla (nykyään Owatec Group Oy) on keskinäinen sopimus (13.11.2023) teollisuusjätevesien toimittamisesta esikäsittelylaitokselle. Tässä sopimuksessa on sovittu mm. ehdoista, joilla jäteveden toimittajilla on oikeus johtaa teollisuusjätevetensä Pyhännän omistamalle esikäsittelylaitokselle, josta se toimitetaan käsittelyn jälkeen Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:lle voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Ilman sopimusta osapuoli ei saa johtaa teollisuusjätevesiä Pyhännän kunnan omistamalle esikäsittelylaitokselle. 13.11.2023 solmittu teollisuusjätevesisopimus astuu voimaan, kun esikäsittelylaitos on otettu käyttöön. Samalla kumotaan nykyinen luvan hakijan, Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n ja Pyhännän kunnan kanssa 20.12.2022 solmittu aiempi teollisuusjätevesisopimus.

Pyhännän kunnalla ja esikäsittelylaitoksen operoijalla (nykyään Owatec Group Oy) on keskinäinen sopimus teollisuusjätevesien käsittelystä ja johtamisesta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:lle. Kunnan ja Owatec Oy:n välisissä sopimuksissa on määritelty vastuut ja raja-arvot esikäsittelylaitoksesta lähtevälle jätevedelle. Lähtökohtana esikäsittelylaitokselle on se, ettei tarvita yrityskohtaisia esikäsittelyratkaisuja nykyisten toimivien ratkaisujen lisäksi. Esikäsittelylaitos pienentää Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n Pyhännältä tulevaa kuormitusta ja Pyhännän kunnalla on osakassopimus jätevesien johtamisesta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n keskuspuhdistamolle.

Teollisuusjäteveden esikäsittelylaitoksen toiminta kattaa seuraavat prosessit: rasvanerotus, välppäys, pH:n säätö lipeällä, ilmastus FBBR (Fixed Bed Biological Reactor) -menetelmällä kahden puskurisäiliön avulla, kiintoaineen saostaminen kemikaloinnilla, polymerointi kiintoaineflokin suurentamiseksi, kiintoaineen erotus flotatiolla ja lietteen kuivaus ruuvipuristimella. Kaikki em. prosessivaiheet sijoitetaan tiiviisiin erillisiin kontteihin tai muihin yksiköihin. Kaksi puskurisäiliötä (à 125 m³) sijoitetaan maanpinnan alapuolelle samoin kuin rasvanerotusjärjestelmä. Kemikaalisäiliöt (à 18 m³, rauta-/alumiinisaostuskemikaali ja lipeä) sijoitetaan betonirakenteiseen valuma-altaiseen ja itse kemikalointiyksikkö valuma-altaalla varustettuun merikonttiin. Myös muut kemikaalisäiliöt sijoitetaan valuma-altaisiin. Esikäsittelylaitoksen kaikesta

toiminnasta vastaavat Pyhännän kunta sen omistajana ja laitoksen operoija (nyk. Owaterc Group Oy).

Jätteet ja päästöt Toiminnassa syntyy seuraavia jätejakeita: jäteöljy, sipsijäte (kuiva biojäte), perunankuorijäte (biojäte), kierrätyspahvi, -kartonki ja -paperi, puujäte, metallijäte, muovi, poltettava jäte, rasvakaivoliete, kasviöljyt ja ongelmajäte.

Lupahakemusasiakirjat ovat **yleisesti nähtävänä 5.6.-19.7.2024** Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan verkkosivuilla osoitteissa <https://www.haapavesi.fi/> ja <https://www.pyhanta.fi/> Kuulutukset-kohdissa. Hakemuksen johdosta on niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, oikeus muistutuksen tekemiseen, sekä muilla henkilöillä ja yhteisöillä oikeus mielipiteen ilmaisuun. Hakemusta koskevat kirjalliset muistutukset ja mielipiteet tulee jättää **19.7.2024 mennessä** Ympäristöpalvelut Helmelle, os. Rynnäkkötie 1, 3. krs, 86600 Haapavesi tai sähköpostilla mes_ymparistoterveyslautakunta@haapavesi.fi

Kuulutuksen julkaisupäivä Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan verkkosivuilla on 5.6.2024 ja tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä verkkosivuilla julkaisemisajankohdasta lukien. Lisätietoja antaa ympäristötarkastaja Eeva Heiska, puh. 044 7591 154 ja ympäristöjohtaja Harri Heikkilä, puh. 044 7591 471.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI YMPÄRISTÖPALVELUT HELMI

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 08 4591 1 Faksi 08 4591 334, info@ihmeenhyva.fi, www.ihmeenhyva.fi